

שפת אמת

בשלח- תפילה, צעקה ושירה

הרב אפרים ולץ

שמות רבה כא א

שתי ירושות הנחיל יצחק לשני בניו, הנחיל ליעקב הקול... לכך כתיב צעקו וה' שמע, לפי שצעקו בני ישראל על הים שנאמר ויצעקו בני ישראל אל ה' שמע הקב"ה תפלתם ואמר למשה מה תצעק אלי כבר שמעתי [צעקתם] דבר אל בני ישראל ויסעו.

שפת אמת בשלח תרל"א

א"ז מו"ר ז"ל הגיד פי' המד' מה תצעק כו' ב' ירושות כו'. כי ע"י הקול מעוררין בני"י דביקתם בקול קול יעקב. וכשמתעורר רצון זה. שואלין מה תצעק שאין צריך צעקה כלל.

כי פשוט תמוה לשון המדרש במ"ש כבר שמעתי צעקתך כו' ע"ש. עוד במד' טרם יקראו כו' נראה הפי' כי מה שמוכן האדם להצעקה זה עיקר המכוון. ושוב אין צריך לגוף הצעקה כלל. וזה מה תצעק כשהגיע לבחי' הצעקה כנ"ל.

[וזה ענין צעק לבם כו'. וכן צעקו וה' שמע. אף שבלב שאינו נשמע כלל. מ"מ ה' שומע. ואין צריך לצעוק בפה ממש].

ואבן עזרא ורמב"ן מקשים על צעקת מרע"ה. הלא הקב"ה הבטיחו שאכבדה בפרעה כו'. וצעקת בני"י לא ידעו מזה כי אין מפורש שמרע"ה הגיד להם וי"ל שא"ל רק שישבו. אבל מרע"ה למה צעק.

אך נראה כי מדרך הצדיק לצעוק אף על מה שנבטח. שמאמר הש"י הוא אחר שלימות פעולותיו של האדם. ותפילה וצעקה בכלל פעולת אדם השלם לאלהיו. ולזאת מה שיהי' נושע ע"י תפילה וצעקה. הוא הישועה שנבטח עליו.

ונראה שאין מבטיחין באמת. רק למי שיודע זה. שצריך צעקה גם אחר ההבטחה.

להבין הענין כי איך בכח אנשים לשיר שירה הכתובה בתורה. ואין שיעור וערך לסודות ורזין הגנוזים באות א' מהתורה. והרי הכל' אומר ששרו הם השירה הזאת.

אך כי זה ענין כל תורה והמצות הניתן לישראל. שהש"י נתן לנו זה להיות נתלה אור התורה בכל פה ולשון שבישראל. כמ"ש קרוב הדבר בפיר' כל. שהש"י תלה ע"י מעשה כ"א מישראל. וקול ודיבור והבל הלב יוכל לעורר אותיות התורה עד שורשן ולהאיר במקום עליון. וז"ש ישיר שע"י כחם נתפעלו האותיות ונתגלו הארות פנימיות של רזין הגנוזין בכל דברי השירה כנ"ל.